

Ростислав ДУЧАК

На сьогодні суспільство потерпає від найрізноманітніших шахрайств, обманів, шантажів чи взагалі маніпулювань людським життям. Як відомо, сьогодні в Україні розвиваються різні сфери бізнесу. Всі можуть погодитися, що нелегальний бізнес має місце у нашій державі. Зосередимось на особливостях цього такого «бізнесу», адже він набув досить великої популярності в Україні, а саме – торгівлі людьми. Така злочинна діяльність вважається третьою за численністю, найбільш прибутковою і оплачуваною у світі після торгівлі наркотиками та зброєю. Багато охочих швидко заробити «великі» гроші навчилися «працювати» саме так. Однак ціна «заробітку» – здоров'я, а часто свобода і життя інших людей...

У засобах масової інформації – газетах, радіо чи телебаченні неодноразово зустрічаємося з випадками торгівлі людьми. За умов хиткого економічного становища, громадяни, не знаходячи достатньо і достойно оплачуваної праці в рідній країні, намагаються просто «давати собі раду», тобто шукати доброго фінансового забезпечення за кордоном. Часто такі люди не мають навіть достовірної інформації: куди саме їдуть і що будуть там робити. Звичайно, їм обіцяють багато: високу платню, прекрасні умови проживання... Здебільшого, це різного роду фірми. Як свідчить практика, дуже багато таких фірм створені спеціально для маніпулювання людьми. Українці за своєю ментальністю переважно щирі й довірливі, а тому нерідко «потрапляють на гачок» таких фірм чи різних підставних осіб, котрі пропонують хороший заробіток за кордоном. Зазвичай їдуть заробити гроші для себе і часто – на майбутнє навчання дітей тощо. Зауважмо один цікавий факт: як зазначають різні соціологічні дослідження, значна частина людей, котрі вирушають за кордон працювати (майже 65%), мають вищу або середньо-спеціальну освіту. Отже, виїжджають розумні, освічені люди. Поставимо собі таке запитання: чому заробітчани опиняються «живим товаром» за кордоном? Найімовірнішою відповіддю є те, що часто багато з них не цікавляться чи насправді існує така фірма, чи вона діє легально і чи гарантує все те, що обіцяє. Для допомоги людям, котрі збираються виїжджати за кордон з метою заробітку, і тим, хто потрапив у скрутне становище за кордоном, існує міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда» (з італ. la strada – дорога). Такий центр засновано 1997 року і в Україні («Ла Страда-Україна»).

Історія центру «Ла Страда-Україна»

Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна» (свідоцтво про реєстрацію Міністерства юстиції України № 1010 від 31.03.98) з 1997 року працює в напрямі запобігання торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, ліквідації всіх форм дискримінації та насильства у суспільстві, сприяння дотриманню прав людини, гендерної рівності та захисту прав дітей.

Центр «Ла Страда-Україна» є членом Координаційної ради із запобігання торгівлі жінками при Уповноваженому Верховною Радою України з прав людини (з 1998 р.), Експертної робочої групи при Міжвідомчій координаційній раді із запобігання торгівлі людьми (з 2003 р.), Громадської ради при МВС України з питань забезпечення прав людини (з 2005 р.).

Програму «Ла Страда» із запобігання торгівлі жінками в країнах Центральної і Східної Європи ініційовано неурядовими організаціями Нідерландів, Польщі і Чехії 1995 року. Україна приєдналась до Програми 1997 р.; Болгарія – 1998 р.; Македонія, Молдова, Білорусь, Боснія та Герцеговина – 2001 року.

2004 р. центр «Ла Страда-Україна» став засновником та членом Міжнародної асоціації «Ла Страда». Упродовж 1997–2006 років проекти центру здійснювалися за фінансової підтримки Європейської Комісії, Ради Європи, фонду «Відродження», Інституту відкритого суспільства, Фонду Фрідріха Еберта, Організації з безпеки та співробітництва в Європі та Бюро демократичних інститутів та прав людини, Міжнародної організації з міграції, Агентства США з міжнародного розвитку, посольств США, Нідерландів, Великої Британії, Франції, Фінляндії та Швейцарії в Україні, ECPAT International, UNICRI, Генерального управління з питань розвитку співробітництва Міністерства закордонних справ Італії, UNICEF, UNIFEM, ILO/IPEC, Коаліції проти рабства, Лондонської школи гігієни та тропічної медицини, програми MATRA, фонду DOEN, Програми Ла Страда, Міністерства закордонних справ Королівства Данії, Міжнародного фонду «Відродження», Українського жіночого фонду, Норвезької релігійної організації (NCA), Швейцарської релігійної організації (COM), банку АВАЛЬ, ЗАТ «УТЕЛ», приватних благодійних внесків та інших донорів.

Основні напрями діяльності центру

Інформаційна діяльність

- Співпраця із засобами масової інформації;
- підготовка та проведення інформаційних кампаній;
- створення та розповсюдження соціальної реклами;
- підготовка, розміщення та систематичне оновлення інформації з проблеми торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, ліквідації всіх форм дискримінації та насильства у суспільстві, сприяння дотриманню прав людини, гендерної рівності та захисту прав дітей на сайті центру (www.lastrada.org.ua);
- систематична електронна розсилка новин, що стосуються проблеми торгівлі людьми;
- підготовка та розсилка електронних інформаційних бюлетенів.

Видання літератури

- «Ла Страда-Україна» є національним центром з розробки наукового та методичного забезпечення діяльності із запобігання торгівлі людьми, насильства та впровадження гендерної рівності.

Лобювання

- Проведення досліджень з проблем торгівлі людьми, сексуальної експлуатації дітей, насильства, дискримінації в суспільстві, дотримання прав людини;
- участь у розробці міжнародних документів;
- вдосконалення національного законодавства;
- співробітництво з урядовими, міжнародними та неурядовими організаціями в Україні та за кордоном.

Профілактично-освітня діяльність центру

- Ведення просвітницької діяльності серед молоді та дітей;
- проведення тренінгів, семінарів, круглих столів, конференцій;
- підготовка, видання та розповсюдження інформаційних матеріалів;
- розробка, підготовка, видання та розповсюдження навчально-методичних та наукових матеріалів;
- співробітництво з урядовими та неурядовими організаціями в Україні і за кордоном, міжнародними організаціями з метою формування спільних стратегій профілактичної роботи в напрямі протидії торгівлі людьми та ліквідації всіх форм дискримінації у суспільстві.

Соціальна допомога потерпілим

- Організація та надання допомоги потерпілим від торгівлі людьми (медична, психологічна, юридична, надання тимчасового притулку, соціальний супровід, та ін.), а також членам їх родин;
- організація та надання допомоги дітям, потерпілим від торгівлі людьми, сексуальної експлуатації та насильства;
- допомога та сприяння у пошуку українських громадян, котрі зникли за кордоном, та повернення їх в Україну;
- співпраця з дипломатичними установами інших країн в Україні та дипломатичними установами України за кордоном з метою надання допомоги потерпілим;
- робота з розвитку мережі фахівців міжнародних, урядових та неурядових організацій з метою надання допомоги потерпілим від торгівлі людьми;
- підготовка методичних матеріалів для соціальних працівників та представників неурядових організацій з надання допомоги потерпілим від торгівлі людьми;
- підготовка, видання та розповсюдження інформаційних матеріалів для осіб, потерпілих від торгівлі людьми та насильства.

Національна «гаряча лінія»

- Організація роботи національних «гарячих ліній» з питань запобігання торгівлі людьми, насильства та захисту прав дітей;
- надання консультацій з питань виїзду за кордон з метою працевлаштування, навчання, одруження тощо, та з питань насильства й захисту прав дітей;
- надання психологічної допомоги потерпілим від торгівлі людьми та насильства;
- постійне ведення та оновлення бази даних для надання консультацій з проблеми торгівлі людьми;
- розробка та видання інформаційних та методичних матеріалів для консультантів телефонів довіри та «гарячих ліній»;
- організація та проведення тренінгів, круглих столів, семінарів, конференцій та інших заходів для консультантів телефонів довіри та «гарячих ліній»;
- надання консультацій електронною поштою з питань виїзду за кордон з метою працевлаштування, навчання, одруження тощо, та з питань запобігання насильства.

Можемо підкреслити, що для нашої країни існування такої організації як жіночий

правозахисний центр «Ла Страда» є великим позитивом. Багато людей, котрі дізналися про цей правозахисний центр і скористалися його послугами та допомогою, задоволені і вдячні.

Якщо роздумувати про психологічну чи фінансову підтримку людей, котрі опинилися за кордоном і потрапили в скрутне становище, не можна не звернути уваги на ще один дуже вагомий «центр підтримки» – Церкву. Саме церковні спільноти – парохії, які діють в усьому світі, надзвичайно потужно допомагають людям. Нерідко українці-заробітчани знаходять чи не єдиний «притулок» або своєрідний «захист» саме в храмі. Церква і богослужіння приносять не тільки емоційний, а й духовний спокій. Люди приходять на Літургію переважно тільки в неділю, тому що більшість із них працюють щодня від понеділка до суботи. У храмі людина справді відчуває полегшення, а також впевненість, що не сама, що з нею завжди є Бог, Котрий безмежно і безкорисливо любить. Часто українці після Літургії зустрічаються біля храму і спілкуються. Це є важливою і значною підтримкою. Слід також підкреслити, що саме в церкві заробітчани мають можливість приступити до таїнств Сповіді та Причастя. Позитивним є те, що кожна особа, котра потребує розмови, духовної настанови чи підтримки, завжди може розраховувати на священиків, адже вони покликані служити Богові і людям. Бувають випадки, коли наші священики допомагають людям знайти працю за кордоном, інколи також надають тимчасове помешкання. На чужині людина в особі священика знаходить «духовного батька», котрий завжди готовий підтримати й допомогти. Заробітчани мають можливість отримати допомогу, пораду від священиків, котрі намагаються таких людей в особливий спосіб підтримувати. Отже, Церква є важливим середником між Богом і людьми, котра єднає людину з Господом та ближніми.

Контактні данні центру «Ла Страда-Україна»:

<http://www.lastrada.org.ua>

E-mail: lastrada@ukrpack.net

Тел./факс: +380 44 205 36 95

адреса: а/с 26

Київ

Україна, 03113

В статті використано інформацію з офіційного сайту центру:

<http://www.lastrada.org.ua>

Р. Дучак. Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна» – проти торгівлі «живим товаром» (історія і діяльність)// СЛОВО №1 (35) (2008) 13-14